

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นิยายรักระหว่างปुरुวัสกับอุรวดี เป็นนิยายรักเก่าแก่ที่สุดในประวัตรรณคดี สันสกฤต และปรากฏอยู่ในวรรณคดีสันสกฤตสมัยต่างๆ ตั้งแต่สมัยพระเวทเรื่อยมาจนถึง สมัยวรรณคดีนิทาน เนื้อเรื่องที่ปรากฏอยู่ในวรรณคดีแต่ละสมัยนั้นมีความแตกต่างกัน หลายแง่หลายมุม สมควรจะได้มีการศึกษาเชิงวิเคราะห์อย่างจริงจัง เพื่อให้ทราบ ว่า ฉบบัโศ เป็นต้นเค้าและเป็นที่มาของฉบบัอื่น ๆ และหาข้อสรุปถึงสาเหตุที่ทำให้เนื้อเรื่อง แตกต่างกัน

อนึ่ง เนื้อเรื่องของนิยายรักระหว่างปुरुวัสกับอุรวดีมีความคล้ายคลึงกับ นิยายรักเรื่องพระสุธนกับนางมโนห์ราที่แพร่หลายอยู่ในประเทศไทยอีกด้วย กวดยเหตุ คึงกล่าวนี้จึงเห็นว่านิยายรักเรื่องปुरुวัสกับอุรวดีมีความสัมพันธ์กับนิยายรักเรื่องอื่นๆ ในสมัยหลังพระเวท ตลอดจนมีอิทธิพลต่อวรรณคดีเรื่องอื่นๆ ด้วย

วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา เปรียบเทียบและวิเคราะห์เรื่องราว ของนิยายรักระหว่างปुरुวัสกับอุรวดีที่ปรากฏในวรรณคดีสันสกฤตสมัยต่างๆ เพื่อให้รู้ ที่มาและความสัมพันธ์ระหว่างฉบบัต่างๆ และเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่แน่นอนว่านิยายรัก ระหว่างปुरुวัสกับอุรวดีฉบบัโศ เป็นฉบบัแรกเริ่มและเป็นต้นเค้าที่มาของฉบบัอื่นๆ เพื่อ ศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของเนื้อเรื่องในฉบบัต่างๆ และเพื่อวิเคราะห์ เค้าโครงเรื่องกนิษสาทกในคัมภีร์มหาวัสตุอันเป็นต้นเค้าของเรื่องพระสุธนกับนาง- มโนห์ราที่แพร่หลายอยู่ในประเทศไทย โดยการเปรียบเทียบกับเค้าโครงเรื่องของ นิยายรักระหว่างปुरुวัสกับอุรวดี

ขอบเขตของการวิจัยแบ่งออกเป็นสองส่วนด้วยกันคือ ส่วนหนึ่งเป็นการเสนอ ข้อมูลที่เห็นความรู้ใน เรื่องที่มาและรายละเอียดของเรื่องราวของนิยายรักระหว่าง

ปुरुวัสกับอุรวศีฉบับต่างๆ และเรื่องราวของกนิษฐาภคินีในคัมภีร์มหาวัสตุ

ส่วนที่สองเป็นการศึกษาเปรียบเทียบและวิเคราะห์ในด้านที่มาและความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องราวของนิยายรักระหว่างปुरुวัสกับอุรวศีฉบับต่างๆ เริ่มด้วยการเปรียบเทียบและวิเคราะห์นิยายรักฉบับภาษาสันสกฤตทั้งหมดกับบทละครเรื่อง วิกิรโมรวศียะ และกนิษฐาภคินีในคัมภีร์มหาวัสตุ

ขอบเขตของการวิจัยจะจำกัดอยู่ในสองส่วน คือจะศึกษาข้อมูลจากหลักฐานชั้นต้นคือนิยายรักระหว่างปुरुวัสกับอุรวศีฉบับภาษาสันสกฤตในคัมภีร์ฤคเวท ศคปก-พรานมณะ รามายณะ มหาภารตะ ภาคคปฺราณะ บทละครเรื่องวิกิรโมรวศียะ กดาสริตสาคร และกนิษฐาภคินีในคัมภีร์มหาวัสตุ รวมทั้งจากหลักฐานชั้นรองซึ่งได้แก่ หนังสือประเภทประวัติวรรณคดีสันสกฤต ประวัติกาลละครสันสกฤต ตลอดจนเทพนิยาย และเอกสารทางวรรณคดีที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่นักปราชญ์เขียนไว้

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยจะดำเนินการวิจัยจากข้อมูลที่เป็นหลักฐานชั้นต้นและชั้นรองที่ได้กล่าวมาแล้ว และจะเริ่มต้นการวิจัยด้วยการแปลข้อมูลที่เป็นภาษาสันสกฤตและภาษาอังกฤษออกเป็นภาษาไทยโดยขรรด ข้อมูลที่ได้จากหลักฐานสองประเภทนี้จะแยกแยะและจัดระเบียบตามหัวข้อต่างๆ ที่กำหนดไว้ การวิเคราะห์และเปรียบเทียบจะกระทำเมื่อเสนอข้อมูลทั้งหลายเสร็จสิ้นแล้วเป็นรายบทไปตั้งปรากฏในสารบัญ และในการวิจัยนี้ จะใช้หลักฐานชั้นต้นเป็นหลักตัดสิน

อนึ่งข้อความที่เป็นภาษาสันสกฤตเมื่อนำมาใช้อ้างอิง จะถ่ายทอดเป็นอักษรโรมันทั้งหมด เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ในการพิจารณาเปรียบเทียบเนื้อความ การตีความ และสำนวนภาษาในการแปลของวิทยานิพนธ์เล่มนี้กับต้นฉบับเดิมซึ่งเป็นภาษาสันสกฤต

ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย

เนื่องจากวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นงานวิจัยนิยายรักระหว่างปुरुวัสกับอุรวศี ทั้งที่เห็นบทสนทนาโต้ตอบ เรื่องเล่า บทละคร และนิทาน โดยการรวบรวมข้อมูลและ

หลักฐานต่าง ๆ จากต้นฉบับภาษาสันสกฤตและภาษาอื่น ๆ จึงนับว่ามีประโยชน์สำหรับผู้ที่สนใจศึกษานิยายรักระหว่างปुरुวัสกับอุรวตีในวรรณคดีสันสกฤตได้เป็นอย่างดีเพราะมีข้อมูลครบถ้วน และเพราะได้ให้ความรู้เกี่ยวกับที่มาและความสัมพันธ์ระหว่างนิยายรักเรื่องนี้ในฉบับต่าง ๆ รวมทั้งอิทธิพลของนิยายรักเรื่องนี้ที่มีต่อวรรณคดีเรื่องอื่น ๆ ทั้งของอินเดียและของไทย ตลอดจนเป็นการเผยแพร่นิยายรักระหว่างปुरुวัสกับอุรวตีในภาคไทยด้วย

นอกจากนี้แล้ว วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ยังเป็นแนวทางการวิจัยเปรียบเทียบวรรณคดีไทยเรื่องอื่น ๆ อันมีที่มาจากวรรณคดีสันสกฤต คือ เรื่องพระสุธนกับนางมโนห์รา อีกด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย